

V lesoch v okolí Levoče nájdete krásnu prírodu a ponúkajú možnosti na športovanie, relax

Apríl ako mesiac lesov si na Slovensku pripomíname od roku 1952. Slovensko patrí medzi najlesnatejšie krajiny Európy, a les tvorí viac ako 40 % rozlohy našej krajiny. O lesy v okolí Levoče sa stará mestská organizácia Lesy mesta Levoča. História lesného hospodárstva a lesníckej činnosti tu však siaha až do 17. storočia.

História lesného hospodárstva a lesníckej činnosti v okolitých lesoch je bohatá

Až do 12. storočia bol na území dnešnej Levoče dubový les, ktorý sa však vtedy javil ako prekážka osídlenia a využitia kraja. Na tomto území vybudovali naši predkovia prvotne 3 slovanské osady. Poľnohospodársku pôdu získavali vyrúbaním lesov, vypaľovaním pasienkov a krúžkovaním lesných porastov. Čím však počet obyvateľov aj v tejto oblasti rástol, zvýšila sa stavebná činnosť, rozvíjalo sa baníctvo či hutníctvo, drevo i les sa stávali čoraz cennejšími. O prvých pokusoch lesného hospodárstva a lesníckej činnosti možno hovoriť v 17. storočí, keď začali vznikať takzvané hájenné lesy.

Vlastníkom lesov v okolí Levoče bolo od 13. storočia až po rok 1953 mesto Levoča, potom prešli do vlastníctva štátu. Po roku 1989 sa mesto podľa Zákona o majetku obcí začalo domáhať svojich vlastníckych práv. V roku 1994 zriadilo za účelom správy a obhospodarovania svojich lesov organizáciu Lesy mesta Levoča, spol. s r.o., ktorá postupne preberala zodpovednosť za starostlivosť o vracané lesy. „Oprávnené nároky mesta Levoča na lesný majetok boli zavŕšené v roku 2003 po 7-ročnom súdnom spore so Slovenskom republikou zastúpenou Ministerstvom obrany o lesy vo Vojenskom obvode Javorina,“ vysvetľuje riaditeľ spoločnosti Lesy mesta Levoča Ján Tancár.

Spoločnosť, ktorej vlastníkom je mesto Levoča, sa musela v začiatkoch popasovať s rozbehom lesnej výroby, či postupným materiálnym a personálnym vybavením. Dôležité bolo zabezpečiť ťažobnú i pestovnú činnosť, bojovať s častými vetrovými a lykožrútovými kalamitami. V súčasnosti sa už spoločnosti podarilo zničené plochy zalesniť a lesnú prácu zameriavajú na zabezpečenie starostlivosti a výchovu mladých ekologicky stabilných lesných porastov. Okrem zabezpečenia ekonomickej potreby, kladieme dôraz na zabezpečenie ostatným ekologických a sociálnych funkcií obhospodarovateľných lesov. Aj preto je spoločnosť od roku 2007 držiteľom osvedčenia o účasti na certifikácii lesov v schéme PEFC, v ktorej sa rámcovými záväzkami zaviazala zachovávať a podporovať trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov.

Čo nájdete v okolitých lesoch?

Levoču obklopujú lesy o rozlohe 6360 hektárov, ktoré sa tiahnu od Harichoviec a Dlhých Stráží, cez Levoču a Levočskú dolinu až po Torysky a Jankovec. Lesy v našom okolí sú veľmi pestré, prevažne zmiešané, ihličnato listnaté a tvoria ich dreviny smrek, jedľa, borovica, smrekovec, dub, lipa, javor, jaseň, osika a breza. Z krovitých porastov je to lieska, rakyta, zemolez, svíb, a iné. Podľa riaditeľa Lesov mesta Levoča sú levočské lesy zaujímavé aj pre svoju druhovú pestrosť a rôznovekosť. „Hospodárenie v našich lesoch v predošlých 25 rokoch bolo silne ovplyvňované rozsiahlymi kalamitami hlavne v smrekových porastoch. To nieslo so sebou vysokú ťažbu dreva a súčasne rozsiahlu obnovu lesa. Dnes už rastie nový les, ktorý je obnovený v stabilnejších lesných ekosystémoch. Zásadne sa zmenilo drevinové zloženie v prospech zmiešaných lesov so zastúpením buku, javora, jaseňa, smreka, jedle, borovice a smrekovca opadavého. Dobrým riešením sa ukázalo aj pestovanie vlastných sadeníc v lesných škôlkach na Levočskej doline. Posledných 5 rokov už

máme kalamitu pod kontrolou, ťažba dreva je nízka a hlavná činnosť lesníkov smeruje do pestovnej činnosti a ochrany lesa,” hodnotí Ján Tancár.

Činnosť Lesov mesta Levoča

Aktivita Lesov mesta Levoča je rôznorodá. Ide o ťažobnú, pestovnú, ale aj rôzne lesné činnosti, ako je zber semien lesných drevín a pestovanie lesných sadeníc v lesných škôlkach. Zabezpečujú tiež odbyt vyrobených drevných sortimentov a rôznych výrobkov, ako napríklad čačina, či vianočné stromčeky pre zmluvných odberateľov a Levočanov. Starajú sa napríklad aj o lesnú dopravnú sieť a trvalé trávnaté porasty. Na časti územia vykonávajú poľovnú činnosť a starajú sa o zver. Pre cudzích, ale aj Levočanov poskytujú služby ako je dovoz dreva, kosenie, mulčovanie, či zimná údržba komunikácii. Ochrana majetku je zabezpečovaná prostredníctvom lesnej a poľovnej stráže. Lesy mesta Levoča sa zúčastňujú na realizácii turistických rekreačných a oddychových projektov mesta, ktoré podporujú rozvoj cestovného ruchu. Už viac ako 10 rokov, počas Apríla - mesiaca lesov, organizujú Lesy mesta Levoča v spolupráci s Knižnicou Jána Henkela v Levoči prednášky pre deti o lese a starostlivosti oň. So žiakmi základných škôl chodia priamo do lesa. *„Deti takéto prednášky veľmi zaujímajú a príroda ich vždy osloví. Tie najmladšie učíme základné veci, aké sú listnaté či ihličnaté stromy, ktoré stopy patria akému zvieraťu a podobne, starším vysvetľujeme význam a funkcie lesa a akým spôsobom vzniká les,*“ priblížil riaditeľ.

Na jar sa v levočských lesoch sadi nový les, vysádzajú sa sadenice drevín na plochy po ťažbách. *“V posledných rokoch podsádzame starý les sadenicami buka, a tak rastie nový les spolu na ploche so starým. Na jar je veľa práce v lesných škôlkach, kde sa na záhonoch pestujú sadenice lesných drevín. Podarilo sa nám zabezpečiť sebestačnosť v produkcii vlastných sadeníc pre potreby levočských lesov,*” pokračuje Ján Tancár. Jar je však aj obdobím zvýšeného rizika požiarneho nebezpečenstva pre možný vznik lesných požiarov. I keď sa zamestnanci Lesov mesta Levoča snažia les pred požiarom chrániť a vykonávať prevenciu, upozorňujú, že na požiare je náchylný najmä mladý les, ktorý má bujnú bylennú vegetáciu. *„Ďalšie z problémov predstavujú tiež pohyb áut, štvorkoliek, či motoriek v lese, či odhadzovanie odpadkov. Závaž na prírodu tak stále rastie. Treba rešpektovať zákon a usmernenia, ako sa v prírode správať, aby sme si ju nezničili. Zatvorené rampy neznamenaajú, že človek do lesa nesmie, ale zabraňuje vstupu motorového vozidla. Lesníci musia prírodu chrániť, aby si zachovala svoju funkciu,*” prízvukuje Ján Tancár.

Okolité príroda ponúka bohaté vyžitie

Lesy v okolí mesta sú čoraz väčším lákadlom aj pre turistov a milovníkov prírody. I keď majú svojich stálych návštevníkov po celý rok, s príchodom jari a snečných dní do lesa prichádza stále viac ľudí. Tí hľadajú v okolitej prírode najmä odpočinok, láka ich tiež zber lesných plodov a húb, využívajú ju na športovanie, spoznávanie prírody, či poľovníctvo. *“Dnes máme dobre sprístupnený les vybudovanou sieťou lesných ciest, zväžnic a lesných chodníkov, ktoré slúžia ako cyklotrasy a turistické chodníky. Vybudovali sme pre verejnosť prístrešky na oddych, posekanie a grilovačku. Vo svojich chatách na Vinnej a Bolčák pravidelne ubytovávame turistov z blízka, ale aj iných regiónov Slovenska a Čiech. Naše lesy sú vhodné aj na organizovanie rôznych športových aktivít, súťaží, ale najmä na relax,*” hovorí riaditeľ. Okolité príroda láka turistov celého Slovenska aj z okolitých krajín. V porovnaní z Vysokými Tatrami tu ľudia nájdu naozajstný pokoj a autentickú prírodu bez veľkých hotelových komplexov. Lesy mesta Levoča sa podieľajú aj na realizácii projektu *Vodná nádrž Levoča - Revitalizácia prírodno-ekologického centra, Žabia cesta*, ktorý rieši revitalizáciu plôch viacúčelovej vodnej nádrže pri Kováčovej vile. Ide o rekonštrukciu starých a vybudovanie

nových zariadení, ktoré dopomôžu k rozvoju turizmu v tejto lokalite a skvalitnia ochranu okolitej flóry a fauny. *“Myslím si, že by bolo dobré rozvoj turizmu smerovať do oblastí obcí, ktoré sa dlhodobo vyludňujú a nezasahovať výrazne do autentickej prírody. Veľký potenciál na rozvoj turizmu, rekreácie či športu vidíme na trase od Dolinského mostu cez Voláreň na Záluubicu v okrese Kežmarok. Nachádzajú sa tu lokality, ktoré sú panoramaticky otvorené a podarilo by sa tak prepojiť dva regióny,”* uvažuje Ján Tancár. Riaditeľ pochválil aj aktivity v lokalite Krúžok, ktorý sa vďaka OZ Nordic centrum teší čoraz väčšej obľube u športovcov aj turistov, či v Levočskej doline, ktorá ponúka rekreáciu v zime či v lete.

Ing. Ján Tancár
konateľ Lesy mesta Levoča, spol. s r.o